

Előszó

2008 áprilisában megkezdődött az Európai Unió és az Európai Szociális Alap (ESF) társfinanszírozásában a „Társadalmi kohéziót erősítő bűnmegelőzési és reintegrációs programok módszertani megalapozása” című, az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programban megvalósuló kiemelt projekt (TÁMOP 5.6.2.) előkészítő szakaszának megvalósítása. A kiemelt projekt elvi alapja az a kétnyomtávú kriminálpolitika, amely eltérő eszközrendszer kíván létrehozni a társadalomra kiemelkedő veszélyt jelentő súlyos, és a kisebb súlyú bűncselekményekben megnyilvánuló hagyományos bűnözéssel szemben. A büntető igazságszolgáltatási rendszer hatékony működéséhez emellett elengedhetetlen, hogy a társadalompolitika részeként működő bűnmegelőzésben az érintett szervezetek hálózatként tudjanak működni, hiszen így várható el az, hogy a szükséges beavatkozások a legkorábban, és a probléma kezelése szempontjából a megfelelő intézmény által valósuljanak meg. Ehhez jól felépített jelzőrendszerek kialakítására, hálózattá fejlesztésére van szükség.

A kiemelt projekt első szakasza az ország három nagy bűnkibocsátó régiójában, az Észak-magyarországi, az Észak-alföldi és a Dél-dunántúli régiókban valósul meg, s a következő három kiemelt témával foglalkozik: az erkölcsi veszélyzónában élő gyermek- és fiatalkorúak, áldozatvédelem és –segítés, illetve a bűnelkövetők reintegrációja. A projekt célcsoportjai az e témák hatókörében dolgozó szakemberek és klienseik, így különösen a gyermekvédelem, a közoktatás, az egészségügy, a büntető igazságszolgáltatás. Az állami szervek mellett az önkormányzati és a civil szervezetek képviselői is részt vesznek a projekt megvalósításában.

Kötetünk a kiemelt projekt keretében készült azzal a céllal, hogy elősegítse a projekt megvalósítását. A projekt egyik célkitűzése az, hogy a rokonterületeken dolgozó, a gyakorlati tapasztalatok szerint azonban mégis gyakran elszigetelten tevékenykedő szakemberek számára rendszerezze az elméleti és gyakorlati szakmai ismereteket, és megteremtse a bűnözéskontroll különböző szegmenseiben tevékenykedők között a szakmai együttműködést. Kötetünk írásai ezért nem csupán az adott szakterületen, hanem a bűnmegelőzés hálózatának valamely kapcsolódó területén dolgozó szakemberek, sőt, reményeink szerint a laikusok érdeklődésére is számot tarthatnak.

A három nagy pillért, a gyermek- és fiatalkori bűnözést, az áldozatvédelmet és a bűnelkövetők reintegrációját tárgyaló részeket egy általános kriminálpolitikai rész előzi meg, amelynek fogalmi rendszere megkönnyíti az egyes szakterületek specializált probléma-értelmezései és problémakezelési javaslatai közötti eligazodást. Különösen nagy szerepet szántunk a kötet egészében a bűnmegelőzési, illetve a helyreállító igazságszolgáltatási szemlélet bemutatásának, amelynek általános elméleti alapvetését ugyancsak az első, fogalmi rész tartalmazza.

A kötet tanulmányai, noha egységes szemléletet képviselnek, nagyon is eltérő eszközökkel élnek a kriminálpolitika jelenlegi kihívásainak megvilágításában. A tanulmányokat az adott szakterület avatott elméleti és gyakorlati szakemberei készítették el, s az olvasó egyaránt találkozhat a legújabb kutatási eredményeket felvontató elméleti jellegű tanulmányokkal, jogi elemzésekkel és a mindennapi gyakorlati tapasztalatokat bemutató pragmatikus megközelítésű írásokkal, amelyek közvetlen bepillantást engednek az egyes szakterületeken tevékenykedők munkájába. Elmélet és gyakorlat, a legkülönbözőbb szakmák sajátos szempontjainak egyidejű jelenléte és egymásra reflektálása reményeink szerint megkönnyíti az olvasók számára azt, hogy napjaink hazai kriminálpolitikai törekvéseiről, fennálló hiányosságairól és fejlesztési lehetőségeiről hiteles és alapos képet alkothassanak.

A főszerkesztő

Budapest, 2009. március